USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **A. A. T. T.**, zastoupen Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem se sídlem náměstí 28. října 1898/9, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 12. 2019, č. j. 33 Az 24/2018 - 76,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 19. 9. 2018, č. j. OAM-1-945/VL-07-K02-PD7-2007, žalovaný rozhodl podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), o neprodloužení doplňkové ochrany žalobci.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Brně, který ji zamítl rozsudkem ze dne 20. 12. 2019, č. j. 33 Az 24/2018 - 76. Rozsudek krajského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, ve které namítal nedostatečné zjištění skutkového stavu žalovaným a nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Krajský soud se podle stěžovatele nevypořádal s jeho námitkou, že oproti době, kdy mu byla doplňková ochrana udělena, je současná situace pro něho nebezpečnější, a nesprávně ji vyhodnotil jako nedůvodnou. S krajským soudem

rovněž nesouhlasil v názoru na dostatečnost hodnocení možnosti jeho pronásledování a vzniku vážné újmy. Poukazoval na to, že v probíhajícím konfliktu v Iráku jsou stále zapojeni členové tzv. Islámského státu, kteří používají partyzánskou a guerillovou taktiku. Jejich útoky jsou namířeny i na bezbranné civilisty. Po více než desetiletém pobytu mimo Irák již stěžovatel nezná místní poměry a zanikly jeho sociální vazby, ač stále ovládá jazyk. Nedisponoval by tedy nezbytnými informacemi, aby se mohl vyhnout nebezpečným místům. Poukazoval rovněž na to, že i když nebyl dosud politicky aktivní, pokud by tato svá práva začal po návratu uplatňovat, hrozilo by mu nebezpečí od osob útočících na demonstranty či jiné takto se projevující civilisty. Stejně tak nelze vyloučit zvýšenou hrozbu ze strany šíitských milicí vůči jeho osobě, byť je řadovým sunnitou. S ohledem na uvedené navrhl, aby zdejší soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[6] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[7] Stěžovatel namítá zejména nedostatečné zjištění skutkového stavu žalovaným, a z toho pramenící nesprávné posouzení věci. K této námitce zdejší soud odkazuje na svou konstantní judikaturu, např. na rozsudky ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26, ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015 - 30, či ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17. Ve vztahu ke shromážděným podkladům pak rovněž na rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, podle kterého musí být užité podklady (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Žalovaný a následně krajský soud při posouzení skutkového stavu vycházeli především z pohovoru se stěžovatelem a dále z informací a zpráv jednotlivých organizací a institucí, konkrétně se jednalo o Informace OAMP: Situace v zemi – Politická a bezpečnostní situace, vnitřně vysídlené osoby, návraty, současný vývoj ze dne 1. 6. 2018; Informace OAMP: Situace v zemi – Bezpečnostní a politická situace v zemi – stav: březen 2018 ze dne 6. 3. 2018; Výroční zprávu Amnesty International 2018 ze dne 22. 2. 2018; Výroční zprávu Human Rights Watch 2018 ze dne 18. 1. 2018; Zprávu Ministerstva zahraničních věcí Velké Británie o lidských právech a demokracii za rok 2016 – kapitola

pokračování

VI: prioritní země z hlediska lidských práv – Irák ze dne 20. 7. 2017; Zprávu Freedom House – Svoboda ve světě 2018 – Irák z ledna 2018; Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR): Stanovisko UNHCR k návratům do Iráku ze dne 14. 11. 2016; a Informace MZV ČR, č. j. 98835/2015-LPTP (Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí) ze dne 23. 6. 2015. Uvedené podklady splňují výše jmenované podmínky a na jejich základě byl skutkový stav zjištěn dostatečně pro posouzení věci ve smyslu citované judikatury. V této souvislosti lze dále uvést, že s podklady rozhodnutí se stěžovatel seznámil dne 20. 8. 2018. Na výslovnou otázku správního orgánu sdělil, že doplnění podkladů nenavrhuje, ke zdrojům informací a způsobu jejich využití se nevyjádřil a neuvedl ani žádné další skutečnosti nebo nové informace, které by měl vzít správní orgán v úvahu při posouzení jeho žádosti o prodloužení doplňkové ochrany.

[8] V nyní posuzovaném případě nebyla stěžovateli prodloužena doplňková ochrana, která mu byla přiznána rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 3. 2008, č. j. OAM-1-945/VL-07-ZA04-2007, a následně mu byla opakovaně prodloužena, naposledy rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 8. 2016 s platností do 8. 8. 2018. Důvodem udělení doplňkové ochrany a jejího opakovaného prodloužení nebyla individuální situace stěžovatele, ale obecné riziko vzniku vážné újmy vzhledem k nedobré bezpečnostní situaci v Iráku, a to zejména v Bagdádu, odkud pochází stěžovatel a jeho rodina. Bezpečnostní situací v Iráku po pádu tzv. Islámského státu se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval, odkázat lze např. na rozsudek ze dne 16. 5. 2019, č. j. 1 Azs 389/2018 - 38, na usnesení ze dne 6. 6. 2019, č. j. 1 Azs 46/2019 - 59, či na usnesení ze dne 26. 6. 2019, č. j. 10 Azs 135/2019 - 31. Žalovaný i krajský soud postupovali v souladu s uvedenou judikaturou a nepochybili při hodnocení zjištěného skutkového stavu. Výše uvedené shromážděné podklady potvrzují, že v Irácké republice v současné době, po porážce organizace Islámský stát, neprobíhá mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Tento závěr odpovídá podkladům shromážděným ve správním spise, ze kterých sice vyplývá, že situace v zemi není zcela stabilizovaná a stále zde dochází k páchání násilí i na civilistech, nicméně z nich nelze dovodit, že by se jednalo o tzv. totální konflikt. Stěžovatel nespadá do žádné ze skupin zranitelných osob ani netvrdil žádné konkrétní nebezpečí, které by bylo v případě návratu namířeno přímo proti němu. Stěžovatel ostatně svou žalobu i kasační stížnost založil primárně na nepříznivé bezpečnostní situaci v Iráku v obecné rovině, aniž by hrozbu vážné újmy jakkoliv konkretizoval ke své osobě. Stěžovatel tak svou situaci dostatečně neindividualizoval, zejm. neuvedl, proč by mu – na rozdíl od jiných osob – hrozilo v případě návratu do země skutečné nebezpečí vážné újmy. V současnosti ho sunnitské vyznání od ostatních Iráčanů téhož vyznání nijak neodlišuje.

[9] Nejvyšší správní soud považuje rovněž za vhodné odkázat na dostatečně prejudikovanou otázku tzv. možnosti vnitřní ochrany, resp. možnosti vnitřního přesídlení (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2006, č. j. 4 Azs 164/2005 - 56, ze dne 23. 5. 2006, č. j. 4 Azs 336/2005 - 59, ze dne 3. 8. 2006, č. j. 6 Azs 307/2005 - 87, publ. pod č. 978/2006 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, publ. pod č. 1551/2008 Sb. NSS).

[10] Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že nikterak nezlehčuje pozici stěžovatele a chápe jeho obtížnou situaci. Prostřednictvím azylového řízení však nelze žádat o legalizaci

pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, když stěžovatel ve správním řízení sám uvedl, že usiluje o legální pobyt v České republice. Pokud má stěžovatel zájem setrvat v České republice a žít zde, je třeba, aby o to usiloval prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců.

[11] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[12] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. října 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu